

TÌNH HÌNH LŨ CÁC SÔNG TỪ 12 ~ 26/VIII /1996 VÀ CÔNG TÁC DỰ BÁO THỦY VĂN

KS. Nguyễn Dị

Trung tâm quốc gia dự báo KTTV

1. Tình hình lũ các sông

Từ 12 - 26/ VIII/1996, chủ yếu do ảnh hưởng của lượng mưa do áp thấp nhiệt đới (ATNĐ) gây ra, các sông thuộc Bắc Bộ và Thanh Hóa có lũ lớn, một số sông có lũ đặc biệt lớn. Trong đó, nhiều sông mực nước vượt mức báo động III, một số sông đạt mức tương đương với mức lũ cao nhất trong dãy số liệu quan trắc.

1.1. Trên lưu vực sông Hồng

Từ ngày 12 - 26/VIII, trên lưu vực sông Hồng có mưa nhiều nơi, lượng mưa chủ yếu tập trung vào các ngày từ 15 - 20 /VIII, tâm mưa lớn ở vùng Lai Châu (sông Đà), Hà Giang, , Bắc Quang (sông Lô) có lượng mưa khoảng 400 - 450mm; lượng mưa phổ biến trên lưu vực từ 200 - 300 mm. Lượng mưa bình quân lưu vực sông Đà là 389mm, sông Thao là 258mm, sông Lô là 241mm và sông Hồng là 308mm.

Do có mưa to và rất to trên lưu vực, làm cho lũ các sông lên nhanh. Trên sông Đà đã xuất hiện một đợt lũ kép, với lưu lượng đỉnh lũ đến hồ Hòa Bình theo tính toán sơ bộ là $21.500\text{m}^3/\text{s}$. Trên sông Lô tại Tuyên Quang, mực nước đỉnh lũ xuất hiện lúc 23h/20/VIII là 27,98m (trên báo động III là 1,98m), tại Vụ Quang đỉnh lũ xuất hiện lúc 11h/21/VIII là 21,32m (trên báo động III là 0,82m). Trên sông Thao tại Yên Bái từ ngày 16 - 23 / VIII, có 3 đỉnh lũ, trong đó lớn nhất là đỉnh lũ lúc 13h/16/VIII là 32,02m (trên báo động III là 0,02m), tại Phú Thọ từ 16 - 24/ VIII cũng xuất hiện 3 đỉnh lũ, cao nhất là đỉnh lũ lúc 05h/21/VIII là 19,50m (trên báo động III là 0,6m) .

Mực nước sông Hồng tại Hà Nội đạt đỉnh lúc 19h/21/VIII là 12,43m. Trong đợt lũ này hồ Hòa Bình đã tham gia cắt lũ cho hạ du sông Hồng tại Hà Nội khoảng 1 mét. Nói cách khác, nếu không có sự điều tiết của hồ Hòa Bình thì mực nước đỉnh lũ tại Hà Nội có khả năng lên mức 13,40m. Đỉnh lũ Hà Nội thực đo xếp thứ 3 trong dãy số liệu từ năm 1902 đến nay, sau năm 1971 (14,13m) và 1969 (13,22m).

1.2. Trên sông Hoàng Long

Mưa chủ yếu từ ngày 13 - 15/VIII, lượng mưa bình quân lưu vực là 393mm, riêng ngày 15/VIII mưa 251mm. Lũ lên rất nhanh, mực nước tại Hưng Thi từ 7,44m, lên đến 17,86m, biên độ lũ là 10,42m. Tại Bến Đế, mực nước từ 1,79m (lúc 01h/13/VIII), lên đến đỉnh là 4,81m (lúc 08h/16/VIII), biên độ lũ là 3,02m, chỉ kém mực nước đỉnh lũ 1978, 1985 có 43cm.

1.3. Trên lưu vực sông Thái Bình

Lượng mưa bình quân lưu vực khoảng 200mm. Đã xảy ra 3 đợt lũ liên tiếp, trận lũ sau có chân là đỉnh của trận lũ trước. Trong 2 đợt đầu (từ 11 - 15/ VIII và 15 - 18 /VIII) có ảnh hưởng của việc mở cửa xả đáy hồ Hòa Bình; đợt 3 (từ 18 - 27 /VIII) có ảnh hưởng thêm của lũ sông Hồng.

Đỉnh lũ các trạm thượng lưu các sông thuộc loại lũ nhỏ, trên sông Cầu tại Thái Nguyên là 26,39m (14h/19/VIII), trên sông Thương tại Cầu Sơn là 15,06m (09h/20/VIII), trên sông Lục Nam tại Chũ là 8,30m (17h/23/VIII), đỉnh lũ tại các trạm hạ lưu các sông: tại Đáp Cầu là 6,83m; tại Phủ Lạng Thương là 6,54m; tại Lục Nam là 6,47m, cả 3 trạm đều có mực nước đỉnh lũ thấp hơn đỉnh lũ năm 1995 và tương đương với đỉnh lũ năm 1969.

Trên sông Thái Bình tại Phả Lại đỉnh lũ xuất hiện lúc 05h/22/VIII là 6,52m (trên báo động III là 1,02m), xếp hàng thứ 5, sau các năm 1971 (7,21m), 1986 (6,95m), 1985 (6,76m) và 1995 (6,53m), là một trong 6 năm có mực nước đỉnh lũ trên 6,50m, kể từ năm 1934 đến nay.

1.4. Trên sông Mã và sông Bưởi

Trên lưu vực sông Mã, thời gian có mưa lớn nhất kéo dài từ 07h/14/VIII đến 07h/15/VIII, còn trên lưu vực sông Bưởi kéo dài từ 07h/14/VIII đến 19h/15/VIII. Lượng mưa bình quân lưu vực sông Mã là 261mm, sông Bưởi là 331mm.

Mực nước sông Mã bắt đầu lên từ ngày 13 / VIII, khi mực nước trong sông còn rất thấp, mực nước chân lũ tại Giàng là 0,27m, đến 17h/16/VIII lên đến đỉnh là 5,81m (trên báo động II là 31cm). Trên sông Bưởi tại Thạch Thành, mực nước bắt đầu lên từ 01h/13/VIII, mực nước chân lũ là 4,96m. Do mưa cường độ lớn, trong 2 ngày 14 và 15/VIII, mực nước tại Thạch Thành lên rất nhanh, cường suất nước lên lớn nhất là 25cm/h, nước sông lên cao làm tràn một đoạn đê dài 5km, chỗ sâu nhất 0,7m. Lúc 15h/16/VIII, một đoạn đê tại cống Mã đã bị vỡ. Mực nước sông Bưởi tại Thạch Thành đã xuất hiện đỉnh lúc 16h/16/VIII là 13,39m (trên báo động III là 1,89m), gần bằng lũ lịch sử năm 1985.

2. Công tác dự báo phục vụ

Trong những ngày có lũ đã ra bản tin dự báo đều đặn, kịp thời. Ngoài bản tin chính thức, đã phát thêm 3 bản tin đặc biệt (Buổi sáng, buổi chiều và buổi tối), nhằm cung cấp những thông tin mới nhất. Các bản tin có độ chính xác tương đối cao.

- Dự báo lũ trên hệ thống sông Hồng

Dự báo đỉnh lũ sông Đà, sông Thao và sông Lô tương đối phù hợp với thực tế, mức đảm bảo dự báo chung đạt 82%.

Dự báo đỉnh lũ sông Hồng tại Hà Nội trước 36h sai số 7cm. Mức đảm bảo dự báo 24, 36 và 48h là 91%.

- Dự báo lũ trên hệ thống sông Thái Bình

Dự báo đỉnh lũ sông Cầu tại Đáp Cầu, sông Thương tại Phả Lại Thương, sông Lục Nam tại Lục Nam có sai số dự báo trước 24h là 1 - 9cm, mức đảm bảo dự báo chung cho Đáp Cầu, Phả Lại Thương và Lục Nam đạt 93%.

Dự báo đỉnh lũ sông Thái Bình tại Phả Lại trước 24h sai số 7cm. Mức đảm bảo dự báo 24h, 36h đạt 93%.

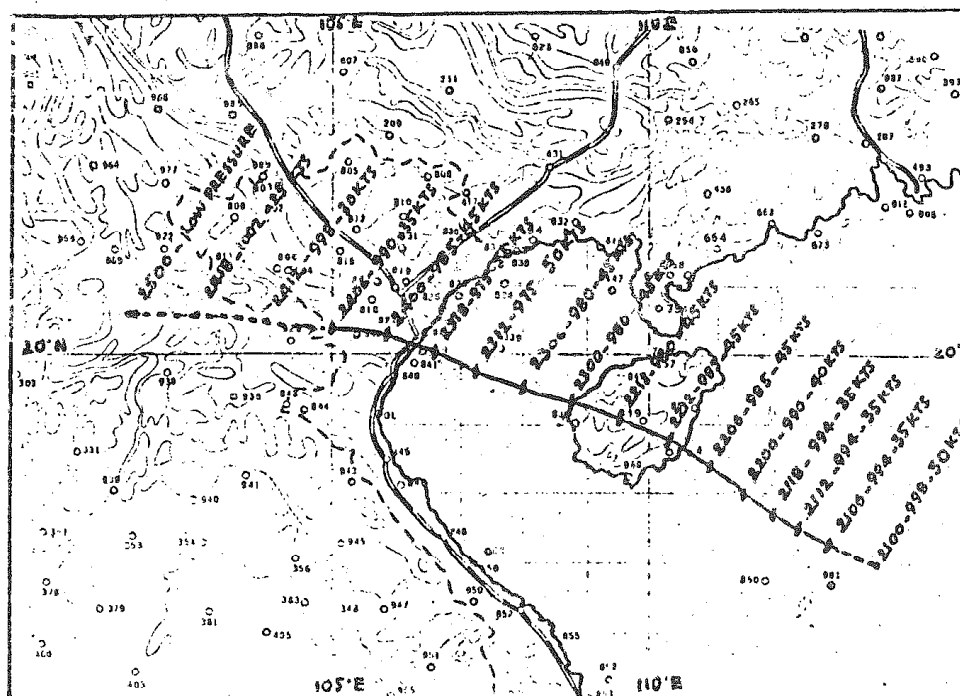
- Dự báo đỉnh lũ trên sông Mã và sông Bưởi

Dự báo đỉnh lũ trên sông Mã tại Giàng, sông Bưởi tại Thạch Thành trước 42h tương đối phù hợp với thực tế.

Bản tin dự báo thủy văn được cung cấp kịp thời cho Ban chỉ đạo phòng chống lụt bão Trung ương, các cơ quan của Đảng và Nhà nước, các địa phương, các ngành có liên quan. Bản tin dự báo cũng được cung cấp bằng FAX cho các cơ quan thông tin đại chúng như: Đài phát thanh, Đài truyền hình, báo Nhân dân, Thông tấn xã Việt Nam, báo Sài Gòn giải phóng, Báo Thanh niên, Ban Kinh tế trung ương v.v. phục vụ quảng đại quần chúng, góp phần đắc lực cho công tác phòng chống lũ, lụt, giảm nhẹ những thiệt hại do chúng gây ra./.

Đính chính

Do lỗi ấn loát, hình 1, trang 28 Tập san KTTV số 10 (430)/ 1996 được đính chính như sau. Xin lỗi tác giả và bạn đọc



Hình 1. ĐƯỜNG ĐI CỦA CƠN BÃO SỐ 2 FRANKIE (1967)